

'Red de Wieringermeer' bode

Onregelmatig periodiek van de Stichting Red de Wieringermeer. E-mail: Reddewmeer@gmail.com Nummer 8

Brandbrief aan Prov. Staten NH

Red de Wieringermeer heeft, naar aanleiding van de plannen voor Zeewolde, half december een brandbrief aan de 2^e Kamer en de fracties in Provinciale Staten van Noord-Holland gestuurd, met de dringende vraag om een moratorium in te stellen voor nieuwe datacenters in onze provincie (waarvan 4 op Agriport).

In die brief worden een aantal argumenten naar voren gebracht, die door voorstanders worden aangehaald, met ons commentaar daarop. Wij willen u deze niet onthouden. Vandaar dat wij de tekst van deze brief hieronder integraal weergeven.

Voor de leesbaarheid hebben we de tekst verlichtigd met enkele strips van onze tekenaar René Roessing.

Open Brief: Zijn nieuwe hyperscale datacenters nuttig en noodzakelijk?

Aan de woordvoerders datacenters

Betreft: Maatschappelijke consequenties van voortgaande vestiging van hyperscaledatacenters in het open polderlandschap in Nederland.

Geachte woordvoerder,

Bij deze willen wij van de stichting Red de Wieringermeer ¹ uw aandacht vragen voor een aantal cruciale misverstanden, die tot nu toe een sterk eigen leven leiden in de

¹ Stichting Red de Wieringermeer stelt zich ten doel het weidse open cultuurlandschap en de omgevingskwaliteit in de 1^e Zuiderzeepolder, de Wieringermeer, te beschermen.

Van de redactie

Dit is het laatste nummer van 2021.

Hierin een brandbrief aan Provinciale Staten met een pleidooi voor een moratorium op hyperscaledatacenters. Daarnaast deel 2 van de plannen voor vestiging van 410 arbeidsmigranten op Robbenplaat. Dat plan is inmiddels – mede door alert reageren vanuit de bevolking – door B&W voorlopig uitgesteld. Tot slot nog enkele nieuwtjes. We hopen voor half januari u alweer een nieuw nummer te kunnen presenteren.

[Een prettig uiteinde en een goed 2022 gewenst, zonder nieuwe datacenters.](#)

discussie over de vestiging van hyperscale datacenters in het weidse open agrarisch polderlandschap in onze provincie.

Wij schrijven u deze hartenkreet, vanuit 1,5 jaar ervaring met aangedragen argumenten vóór de vestiging van in totaal 7 hyperscale datacenters van bij elkaar 235 ha in de Wieringermeer, dat onderdeel vormt van de op Rijksniveau aangewezen Nationaal Agrarische Hoofdstructuur.

Toelichting/achtergrond

In de Wieringermeer zijn we sinds 2015 geconfronteerd met een lobby vanuit het ministerie van Economische Zaken, in samenwerking met de gedeputeerde(n) van Economische Zaken van de provincie Noord-Holland, een projectontwikkelaar van het bedrijventerrein Agriport en de wethouder Economische Zaken van onze gemeente Hollands Kroon. Deze zijn toen afgereisd naar Microsoft om te lobbyen dat deze techgigant zich in Nederland, met name in de Wieringermeer, zou vestigen ².

² 'Gebroken beloftes: hoe de Wieringermeerpolder dichtslibde met windturbines en datacentra' NRC 5 juni 2020

Deze lobby heeft in elk geval in onze regio resultaat opgeleverd. Er zijn inmiddels 2 hyperscale datacenters in de Wieringermeer gevestigd (Microsoft en Google). Daarnaast zijn er plannen voor nog 5 hyperscale datacenters, waaronder nog 2 van Microsoft. In totaal 235 ha datacenters.

Wij betwisten niet dat datacenters wereldwijd nodig zijn, maar willen u wijzen op enkele belangrijk negatieve effecten van in bovengenoemde lobby gebruikte argumenten:

1. Vestiging van nieuwe hyperscale datacenters is nodig voor de nationale economie.

Volgens een aan de minister van Economische Zaken op 28 juni 2021 uitgebracht advies van Buck International Consultants, is 35 - 40% van de huidige capaciteit aan datacenters, die in Nederland aanwezig is, voldoende om in de nationale behoefte aan databeheer, -opslag en -verwerking te voldoen.

Dit beeld wordt in onze regio bevestigd, doordat de huidige vestiging van Microsoft in de Wieringermeer, uitsluitend gebruikt wordt voor opslag en verwerking van data uit Afrika, Azië en andere EU-landen. (Bron: Website Microsoft).

Dit betekent dat er **nu al meer dan voldoende capaciteit is** om de Nederlandse economie goed te laten functioneren.

Uitbreiding van het aantal hyperscale datacenters in Nederland achten wij daarom dan ook niet langer verdedigbaar.

Conclusie

Vestiging van nieuwe hyperscale datacenters in Noord-Holland is voor de nationale economie niet noodzakelijk en daardoor niet langer verdedigbaar.

Dit betekent dat vestiging volgens de nationale regels voor de ruimtelijke ordening niet is toegestaan, omdat onderbouwing voor deze 'nieuwe verstedelijking' volgens Rijksregelgeving in de 'Ladder duurzame verstedelijking' ontbreekt.

2. Vestiging van hyperscale-datacenters levert veel nieuwe werkgelegenheid op.

Uit cijfers over de daadwerkelijke bijdrage aan de werkgelegenheid blijkt dat hyperscale datacenters gemiddeld ca 5,5 fulltime eenheid aan arbeidsplaatsen per ha met zich meebrengen, terwijl de bijdrage aan de werkgelegenheid door bedrijven op bedrijventerreinen gemiddeld op 7,5 fte ligt. (Telegraaf, maart 2021). *Deze bijdrage komt daar voor de huidige vestiging van Google in de Wieringermeer met 165 fte op 28 ha grotendeels mee overeen.*

Dit betekent dat nieuwe hyperscale datacenters gemiddeld een **25% lagere bijdrage aan de werkgelegenheid** opleveren, dan andere bedrijventerreinen.

Daarnaast blijkt dat een aanzienlijk deel van deze nieuwe werkgelegenheid betrekking heeft op beveiliging. ICT-banen zijn er zeer beperkt, omdat de servers (waaruit de datacenters bestaan) alleen maar dienen voor opslag en verwerking.

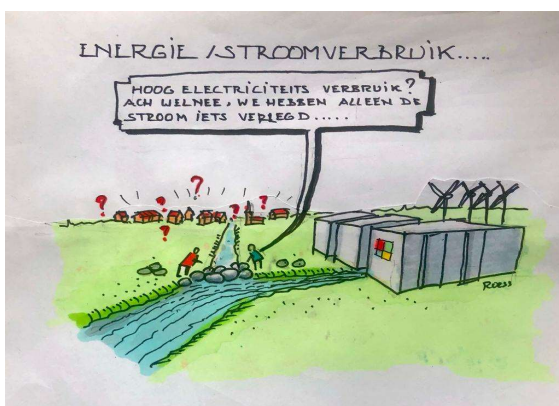
Conclusie

Hyperscale datacenters leveren een 25% lagere bijdrage aan de werkgelegenheid dan het gemiddelde van alle bedrijven in Nederland.

Hyperscale datacenters leveren nauwelijks hoogwaardige ICT-werkgelegenheid op.

3. Hyperdatacenters zijn duurzaam, door gebruik groene stroom

De datacenters in Nederland hebben als doelstelling om in 2025 alleen maar groene stroom te gebruiken. Dit wordt nu al voor 80% toegepast. (Dutch Datacenter Association. Annual report 2020). Hiermee pretenderen de datacenters dat zij 'duurzaam' produceren.

De aanvoer van groene stroom door datacenters vindt in de praktijk plaats door grootschalig inkoop van windenergie van wind- en zonneparken. Deze grootschalige

opkoop vergroot de druk op andere sectoren, die duurzame energie ook willen - of op korte termijn moeten - benutten om hun klimaatdoelen te halen.

Daarnaast maken de hyperscale datacenters gebruik van duurzame energie, waarvan de kosten voor aanleg en transport grotendeels zijn opgebracht door consumenten en het midden en kleinbedrijf. Die hebben namelijk het leeuwendeel van de bijdrage voor investeringen daarin opgehoest, bij de opslag op hun energierekening. Maar zij profiteren daar nu niet van. De datacenters gaan er met deze bijdrage vandoor.

Hyperscale datacenters maken nu handig gebruik van het feit dat zij een nieuwe grootschalige speler op de markt zijn en duurzame energie met tienjarige contracten in één keer voor zich zelf veilig kunnen stellen. Zonder daar in het verleden financieel een bijdrage aan geleverd te hebben. Integendeel bij elkaar genomen strijken zij € 3 miljard subsidie voor duurzame energie op.

Datacenters: 90 % korting

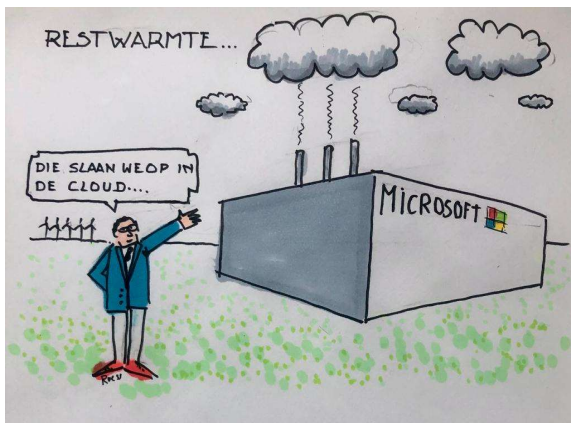
Bovendien blijken hyperscale datacenters 90% korting te krijgen hun rekening voor het transport van de enorme hoeveelheden energie. (NRC 4-12-21). Dit is vanuit democratisch oogpunt niet uit te leggen. Hier schiet landelijke wetgeving om dit misbruik van gemeenschapsgeld te voorkomen, ernstig te kort.

Tot slot brengt vestiging van hyperscale datacenters een enorme nieuwe energiebehoefte met zich mee, waar vermindering (preventie) van de energiebehoefte gewenst is. (Alleen al de vestiging van Meta in Zeewolde betekent een toename van de energievraag ter grootte van een stad als Amsterdam. (NRC, 4-12-2021)).

Die energie moet niet alleen worden aangevoerd, maar ook ergens blijven. (Wet van behoud van energie). Welnu, de energie van datacenters wordt uitsluitend

gebruikt om de servers met data te laten draaien. Daarbij wordt vrijwel alle energie omgezet in het warmer worden van de servers, die daarom permanent gekoeld dienen te worden met koelwater en/of buitenlucht.

Vrijwel alle duurzame energie (*meerdere Petajoules energie per jaar per hyperscale datacenter*) worden na koeling als overtollige restwarmte geloosd in de atmosfeer.

Dat betekent een enorme verspilling van warmte, die in een warmtenet benut had kunnen worden, als het betreffende datacenter nabij een grote stad was gesitueerd.

Directe opwarming aarde

Verder betekent de lozing van deze enorme hoeveelheden energie naar de lucht een directe bijdrage aan de opwarming van het klimaat. Niet eens via de omweg van bijdrage aan de CO₂-emissie, maar rechtstreeks.

Landelijke en provinciale wet- en regelgeving ter voorkoming van dergelijke gigalozingen, die de opwarming van de aarde alleen maar vergroten, schiet hier schromelijk te kort.

Conclusie

De opkoop van grote hoeveelheden duurzame energie door hyperscale datacenters werkt frustrerend voor andere sectoren en de particuliere consument.

Enerzijds omdat zij daarvoor betaald hebben en de datacenters niet of nauwelijks.

Anderzijds kunnen deze sectoren daardoor hun eigen - ook op korte termijn noodzakelijk te behalen - duurzame doelen niet verwezenlijken. (De duurzame stroom is maar één keer te vergeven).

Vrijwel alle door hyperscale datacenters grootschalig opgekochte duurzame energie wordt verspild door lozing (als restwarmte) naar de lucht.

Deze lozing draagt zo direct bij aan opwarming van de atmosfeer en frustriert daarmee het behalen van de klimaatdoelen.

Nu gaan we in op enkele belangrijke effecten van vestiging van hyperscale datacenters in het open polderlandschap en we sluiten af met een beschouwing over de wijze waarop besluitvorming daarover tot stand komt.

4. Vestiging in het open agrarisch cultuurlandschap.

De omvang van enorme blokkendozen van dataservers, met schoorstenen tot 40 m hoog (Google Agriport) van minimaal 0,5 kilometer breed tot 1 (Google Agriport) à 3,5 km (Meta Zeewolde) lang, vormen een inbreuk op het bestaande weidse open agrarisch cultuurlandschap in de gebieden, waar momenteel hyperscale datacenters van deze omvang gepland worden.

Met name de van grote afstand zichtbare compacte bebouwing en de nergens in de wijde omgeving voorkomende bouwhoogte (tot 40 m) verstoren het karakter van de open landschappen waarin deze liggen aanzienlijk. Hetzelfde geldt voor de lichtemissie van de bewakingslampen.

Daarnaast wordt duidelijk dat voor de aanvoer van elektriciteit er niet volstaan kan worden met transport via een eenvoudig netwerk. Zo is voor aanvoer na 2030 naar Middenmeer een extra hoogspanningsnet vanuit het Noordzeekanaalgebied, dwars door het door ieder gewaardeerde waardevolle cultuurlandschap van Noord-Holland en West-Friesland gepland.

Nieuwe 380 kV leiding

Dit betreft een 380 kiloVolt-leiding, die het gehele landschap van de provincie boven Amsterdam negatief zal beïnvloeden. Dit terwijl de overheden en de recreatiesector de laatste jaren volop geld hebben geïnvesteerd in het langjarig toeristisch vermarkten van het (eens zo) aantrekkelijk open landschap “Holland Boven Amsterdam”.

Vestiging van hyperscale datacenters met actieve medewerking van het provinciaal bestuur staat haaks op dit beleid.

Conclusie

Vestiging van hyperscale datacenters veranderen het weidse open agrarisch cultuurlandschap ingrijpend door hun eenvormige en beeldoverheersende omvang, vergelijkbaar met de zorgen van de Provinciaal Ruimtelijk Adviseur over verdozing van het landschap door distributiecentra.

De benodigde bovengrondse hoogspanningsleidingen over grote afstand, leiden tot ernstige aantasting van het economisch ook waardevolle karakter van de historische en beschermde landschappen van de Beemster (Werelderfgoed) en Waterland (Provinciaal Landschap)

Slotbeschouwing

Al met al constateren wij dat de (veelal eenzijdig economische) voordelen, als die er al zijn, maatschappelijk gezien lang niet op wegen tegen de nadelige en onomkeerbare effecten. Die komen met name op de langere termijn tot uiting, maar hebben daarmee vaak een veel grotere impact dan de beoogde (economische) voordelen op korte termijn. Waar is het rentmeesterschap?

Wij maken ons grote zorgen over het democratisch gat rondom besluitvorming over vestiging van de hyperscale datacenters door 3 bedrijven die tot de grootste techbedrijven in de wereld behoren. Alle drie hebben zich bij de voorbereiding van hun vestiging in ons land jarenlang verborgen achter schuilnamen, om niet bekend te worden.

Verder hebben zich op alle voorgenomen locaties schimmige, voor het publiek niet verifieerbare onderhandelingen over het verkrijgen van gronden of vergunningen³ voor die vestiging voorgedaan.

Tot slot is er in al deze gebieden grote kritiek vanuit de lokale bevolking tegen deze grootschalige ontwikkelingen ontstaan. Niet in de laatste plaats door de schimmige wijze waarop deze plannen ontwikkeld zijn en door de manier waarop de besluitvorming daarover plaats vindt.

Gemeenteraden (vrijwillige burgers) moeten binnen enkele weken nadat de plannen openbaar gemaakt zijn besluiten nemen over plannen, waarvan het effect veelal niet te overzien is.

Ook zijn deze plannen door adviesbureaus onderbouwd met marginaal aandacht voor effecten op de langere termijn en voor de wijde omgeving.

Verzoek

³ ‘Nieuwe datacenters? Het papierwerk komt later wel’ NRC 24 november 2020

Wij vragen u dan ook of u er bij uw kabinet/college op aan wilt dringen om op zo kort mogelijke termijn een moratorium in te stellen op voortzetting van alle (ruimtelijke) procedures voor de vestiging/vergunning van hyperscale datacenters in open agrarische gebieden in Noord-Holland en over deze groot-schalige en ingrijpende lange termijn-beslissingen landelijk regie te voeren.

Namens de Stichting Red de Wieringermeer
J.G. Meijles, voorzitter.

Arbeidsmigranten (2)

Even ter opfrissing het laatste stukje van deel 1.

“met daar tegenover het schrijnende voorbeeld van een eenvoudige vrachtwagen chauffeur die absoluut niet op bedrijventerrein de Schelphorst mocht wonen en er met veel dwang door de gemeente werd weggepest, omdat wonen daar niet in de bestemming van dit gebied zou passen”.

En toen opeens in ‘Medemblik Actueel’ dit bericht op 26 februari 2019, bijna tegelijkertijd:

Arbeidsmigrantenhotel, 1200 personen, Wieringerwerf

Klaas de Leeuw van De Leeuw Projectontwikkeling uit Anna Paulowna heeft bij de gemeente Hollands Kroon een plan ingediend om een groot hotel voor arbeidsmigranten te realiseren op bedrijventerrein Robbenplaat bij Wieringerwerf.

Er ligt een concreet plan voor Robbenplaat. De gemeente Hollands Kroon heeft De Leeuw gevraagd dat plan snel in te dienen.....

Hoe is in hemelsnaam deze tegenstrijdige handelwijze ten opzichte van de vrachtwagenchauffeur mogelijk ???

Het plan van de Leeuw was natuurlijk volslagen idioot. 1200 arbeidsmigranten (veel jonge mannen en aanmerkelijk minder vrouwen) bij een dorp van nog geen 6000 inwoners, die al ontevreden zijn over de gemeente Hollands Kroon. Vanwege leegstaande verpauperende panden, eigen jeugd die óf antikraak moet wonen óf het dorp dient te verlaten óf veel te lang bij papa en mama moeten blijven wonen.

“Maar ja het is wel een plan van Klaas de Leeuw uit Anna Paulowna”, zeker geen onbekende van onze Theo Meskers en de grond is weliswaar van de gemeente maar wordt beheerd door Agriport. Dus is dit voor Theo wel een uitdaging om dat toch te realiseren, want volgens de op dat moment geldende regelgeving was dat plan tot mislukken gedoemd.

Het spel is daarmee op de wagen dat kun je aan de wethouder economie wel over laten:

Hoezo geen bewoning op bedrijventerreinen?

Allereerst wordt eind 2019 nieuw beleid huisvesting door de raad geaccepteerd, en

wonen op bedrijventerreinen, onder voorwaarden weliswaar, wordt mogelijk.

Dan stuurt deze wethouder medio **april 2020** een memo naar de raad dat ondanks nieuwe beleidsregels het hem niet makkelijk valt om grootschalige huisvesting op bedrijventerreinen te realiseren. Hij noemt hierbij natuurlijk niet de Robbenplaat specifiek. (Beter van niet...).

Geruime tijd blijft het rustig, menigeen is dan ook dit plan al lang weer vergeten. Tot opeens in **oktober 2021**, het plan de Leeuw in uitgekleden versie grootscheeps gepresenteerd wordt: 410 arbeidsmigranten op de Robbenplaat.

Ook de omwonenden zijn uitgenodigd, de pers en ook de wethouder zelf en de volgende dag een stuk in het NHD alsof alles al in kannen en kruiken was.....

Het moet alleen nog even door de gemeenteraad goedgekeurd worden liefst zo snel mogelijk, dan staat het pand er in 2023.....

Totaal verblufte omwonenden (die tijdens deze absurde presentatie nog een microfoon en camera op zich gericht kregen) en omliggende bedrijven in complete verwarring achterlatend.

Verzet

Na nog een - iets gematigder positief - stuk in het NHD wordt het verzet tegen dit plan flink aangewakkerd. Ook in Wieringerwerf zijn de reacties heel erg negatief: alweer de Wieringermeer aan de beurt. Een geïnterviewd jong stel dat flink tegengas geeft in het NHD en het bij menigeen levend gevoel uitspreekt dat de Wieringermeer al een tijdje het afvalputje van de provincie is.

Emails naar de raad, de provincie, ingeschakelde advocaten, de omwonenden en bedrijven laten het er niet bij zitten, en de wethouder moet zich dus links en rechts gaan verantwoorden. Hij gaat samen met

de Leeuw en nog een initiatiefnemer op pad en laat - naar verluid - in gesprekken vallen, dat de raad hem de opdracht heeft gegeven en op pad gestuurd en dat de raad het plan ook zeker goed zal keuren. Kortom: verzet is eigenlijk bij voorbaat al zinloos.

Maar de raad heeft dan van hem officieel nog steeds niets gehoord!

De milieuregels en de 10%-norm (grootschalig mag er maximaal 10% arbeidsmigranten t.o.v. het aantal inwoners van de nabije kern gehuisvest worden) zijn lastig, maar daar kan de raad wel een uitzondering voor maken.....

Kortom de wethouder zoals we hem kennen van de datacenterproblematiek is weer aan het doen waar hij goed in is: manipuleren.....

Wel stuurt hij dan een memo naar de raad (die inmiddels aardig wat email van omwonenden en bedrijven had ontvangen) dat *“de berichtgeving in het NHD niet verkeerd moest worden geïnterpreteerd. Het was niet in kannen en kruiken maar nog steeds maar een plan dat nog uitgewerkt moest worden en in het begin van 2022 naar de raad zou worden gestuurd”*.

Achterkamertjespolitiek

Navraag leert dat menig raadslid totaal niet op de hoogte was van dit plan, dat al vanaf 2019 werd gemaakt en begin 2020 door de wethouder omarmd. De raad was hier dus ook niet door deze wethouder over geïnformeerd. Maar dat gebeurde hem natuurlijk wel vaker als dat beter uitkwam....

Kanttekeningen bij het plan

De 10%-norm: die wordt ruimschoots overschreden.

De milieucategorie: die laat in principe géén bewoning toe op de Robbenplaat.

De ligging op een bedrijventerrein is royaal buiten de kern, wat de provincie niet toejuicht.

Er wordt nu al overlast ondervonden op diverse woonerven en bedrijven.

Maar ook een voor de provincie gemaakt rapport van Decisio spreekt niet in het voordeel:

Tabel 1. Aantal geregistreerde arbeidsmigranten naar woonlocatie 2020-2019 in Kop NH en gemeenten

Woonlocatie	2010	2019	groei/ jaar
Den Helder	545	785	4 %
Holl. Kroon	340	1.630	19 %
Schagen	325	585	7%
Texel	135	200	4%
Kop NH	1.335	3.200	10%

Bron: Decisio (2021) op basis CBS Microdata. 'Actualisatie arbeidsmigranten NH-Noord'

Hollands Kroon huisvest nu al met afstand de meeste arbeidsmigranten, meer dan de andere 3 Noordkop-gemeenten samen. Volgens andere cijfers van Decisio werkt bijna 60% van deze mensen niet in Hollands Kroon, zelfs niet in de Noordkop.

Tabel 4.1 Aantal arbeidsmigranten dat in Kop NH woont en werkt, naar gemeente (2019)

Woongem	Aantal geregistr.	Werkt in Kop	Werkt buiten Kop
Den Held.	785	69 %	31%
Holl.Kroon	1.630	42 %	58%
Schagen	585	61 %	38%
Texel	200	96 %	4%
Kop NH	3.200	56%	44%

Dit wordt weersproken door de gemeente HK, "omdat deze mensen wel hier zouden werken maar bij arbeidsbureaus in de Randstad geregistreerd staan. Maar deze bureaus willen hen wel zo dicht mogelijk bij hun werk huisvesten i.v.m. reiskosten". Dan nog blijft het vreemd dat er de laatste

jaren géén kassen op Agriport bijkwamen maar wel veel arbeidsmigranten.

Nu weer 160 aanvragen Industrieweg Middenmeer, 78 uitbreiding op de Stek Wwerf en 410 Robbenplaat.

De prijs van de grond lijkt dus een groter motief dan de genoemde 'reiskosten'. Er wordt gewoon flink verdiend aan deze huisvesting. Kortom: veel mensen snappen dat arbeidsmigranten momenteel nodig zijn en dat ze ook knap gehuisvest horen te worden. De (wan-)toestanden uit de eerste jaren waren verwerpelijk, maar ook de inwoners van de Wieringermeer willen graag nog iets van hun identiteit en poldergevoel over houden.

Er zijn inmiddels genoeg bijdragen aan de economie van de gemeente HK geleverd en er is erg weinig voor terug gekregen. Het zou mooi zijn als de heer Meskers en zijn vrienden dit ook inzagen.

Een goed 2022 gewenst!

Red de Wieringermeer op gesprek bij gedeputeerde Zaal (D66)

Gedeputeerde Zaal van Eeconomische Zaken heeft ons uitgenodigd om op 18 januari van gedachten te wisselen over hyperscaledatacenters in onze provincie.

Dit naar aanleiding van een op 10 december geplande bijeenkomst van de raad van Hollands Kroon en Provinciale Staten van NH over de toekomst van datacenters in de Wieringermeer, die verzet is naar 8 februari.

**We willen in de loop van 2022 in beroep
bij de Raad van State tegen B1.**

Daarvoor is financiële steun nodig.

U kunt daarvoor een bedrag over maken

naar **NL91 RABO 0373 1519 85**

t.n.v. Stichting Red de Wieringermeer
onder vermelding van: Beroep RvS.

Bij voorbaat hartelijk dank.

